

TUSSENTIJDSE RAPPORTAGE 'STRATEGISCH PLAN GELETTERDHEID' JULI 2020

Rapport van projectleider Sara Jaminé

Aangesteld bij het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs

15 juli 2020

INHOUD

Situering Strategisch Plan Geletterdheid	2
Dit rapport.....	3
Stand van zaken	4
Algemene coördinatie van het Plan Geletterdheid.....	4
Een nieuwe realiteit dwingt tot nieuwe stappen.....	4
Structureel overleg.....	5
West-Vlaams Strategisch Plan Geletterdheid	5
Duidelijke corona-communicatie	6
Opvolging acties en engagementen.....	6
SD1 Jongeren.....	6
SD2 Ouders.....	6
SD3 Werk.....	8
SD4 Armoede	9
SD5 Digitale geletterdheid	9
Overkoepelende acties	11
Sensibiliseren en professionaliseren rond geletterdheid	13
Sensibiliseringsplan	13
Communicatie Strategisch Plan Geletterdheid	13
Community of practice over leesbevordering.....	13
Overleg, studiedagen en conferenties	14
Geletterdheid op de politieke agenda	14

SITUERING STRATEGISCH PLAN GELETTERDHEID

In Vlaanderen is **1 op 7 volwassenen laaggeletterd**. Deze mensen beschikken over onvoldoende lees-, schrijf, reken- of ICT vaardigheden om goed te functioneren en te participeren aan onze huidige maatschappij. Dit heeft een **impact** op hun zoektocht naar werk, hun functioneren op de werkvloer, hun vertrouwen in de maatschappij, hun opdracht als opvoeder,...

Geletterdheid omschrijven we als:

" de competenties om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken. Dit betekent met

1. taal,
2. cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan
3. en gebruik kunnen maken van ICT.

Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te functioneren en participeren in de samenleving en nodig om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen en bij te kunnen leren."

Bron: Stuurgroep van het Plan Geletterdheid Verhogen, 27 februari 2013

Sinds 2005 heeft de Vlaamse Regering beslist om deze problematiek **structureel aan te pakken**. Er werd een eerste **Operationeel Plan Geletterdheid Verhogen** opgemaakt en uitgerold. Vanaf 2012 werd een nieuw **Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen** uitgevoerd. Dit tweede Plan wist nog meer beleidsdomeinen en organisaties te verenigen.

Op 15 september 2017 keurde de Vlaamse Regering het derde **Strategisch Plan Geletterdheid** goed dat zal lopen tot 2024. Ook deze keer werd het aantal betrokken partners en beleidsdomeinen uitgebreid.

Het Plan focust op **vijf strategische doelstellingen**:

- We zorgen voor een significante toename van het aantal **jongeren** dat het secundair onderwijs verlaat met voldoende geletterdheidscompetenties, opdat zij zelfstandig kunnen functioneren en participeren in de samenleving en zich persoonlijk kunnen ontwikkelen en bijleren;
- We zetten in op het verhogen van geletterdheid binnen de **familieomgeving** om het doorgeven van laaggeletterdheid van generatie op generatie te doorbreken;
- We versterken de geletterdheidscompetenties van **werkzoekenden en werkenden** in het kader van hun beroepsopleiding, hun traject naar werk of binnen hun tewerkstelling, om de kans op het vinden en behouden van werk te verhogen en bij te kunnen blijven met de evoluties op de arbeidsmarkt;
- We versterken geletterdheidscompetenties van **mensen in armoede**, om hun kansen te vergroten om uit de armoede te geraken en hun participatie aan de samenleving te verhogen;
- We zetten in op het verhogen van de **digitale geletterdheid** van jongeren en volwassenen, opdat zij meekunnen in de snel digitaliserende maatschappij.

Bij de uitrol van deze doelstellingen wordt ook steeds rekening gehouden met **zeven kritische succesfactoren**:

- structureel samenwerken en een horizontaal geletterdheidsbeleid voeren
- sensibiliseren en informeren
- inzetten op professionalisering
- helder en toegankelijk communiceren
- geletterdheid integreren en contextualiseren
- efficiënte inzet van middelen
- inzetten op onderzoek

Halfjaarlijks rapporteert de **projectleider** van het Strategisch Plan Geletterdheid over haar **werkzaamheden**. In het rapport wordt uitgebreid toegelicht wat de afgelopen zes maanden is gedaan en gerealiseerd in het kader van het Plan Geletterdheid.

We volgen de structuur van het Plan om deze rapportage op te bouwen.

Dit rapport volgt op de tussentijdse rapportering van februari 2020.

Er zal toelichting worden gegeven bij:

- Structureel overleg
- West-Vlaams Strategisch Plan Geletterdheid
- Opvolging van acties en engagementen per strategische doelstelling
- Week van de Geletterdheid 2020-2021
- Het sensibiliseringsplan
- Communicatie Strategisch Plan Geletterdheid
- Community of Practice over leesbevordering
- Overleg, studiedagen en conferenties
- Geletterdheid agenderen op beleidsniveau

Unieke omstandigheden:

Het voorjaar van 2020 werd getekend door de uitbraak van **Covid-19** en de daarop volgende maatregelen en lockdown. Dit heeft, uiteraard, ook een **grote impact gehad op de werkzaamheden** van de projectleider en de uitvoering van het Plan. Veel initiatieven, zoals de organisatie van studiedagen en conferenties, moesten worden uitgesteld, overleggen werden verschoven en bestaande afspraken werden aangepast. We gaan hier in het rapport dieper op in.

STAND VAN ZAKEN

ALGEMENE COÖRDINATIE VAN HET PLAN GELETTERDHEID

EEN NIEUWE REALITEIT DWINGT TOT NIEUWE STAPPEN

De projectleider van het Plan is aangesteld bij het Vlaams Ondersteuningscentrum voor Volwassenenonderwijs (Vocvo). Binnen deze organisatie werkt ook een projectmedewerker geletterdheid strategisch mee aan de realisatie van het Plan Geletterdheid. De projectmedewerker werd tot 2015 aangestuurd door de Stuurgroep Volwassenenonderwijs en kwam nadien, bij het opheffen van deze stuurgroep, volledig onder de bevoegdheid van Vocvo. Daarenboven ondersteunt de pedagogische ondersteuningsdienst van Vocvo partnerorganisaties van het Plan Geletterdheid bij de realisatie van de doelstellingen.

Vanaf 1 september verliest de pedagogische ondersteuningsdienst van Vocvo 80% van de personeels- en werkmiddelen en wordt de decretale opdracht vernauwd tot de ondersteuning van de Centra voor Basiseducatie (CBE).

Deze rigoureuze besparing heeft **grote consequenties voor de organisatie Vocvo, maar ook voor de uitvoering en ondersteuning van het Plan Geletterdheid**. Zodra de besparing in voege treedt, zal de coördinator niet meer kunnen rekenen op ondersteuning van de projectmedewerker geletterdheid en pedagogisch begeleiders om met partnerorganisaties acties te realiseren.

Crisissen zoals de corona-pandemie vandaag dragen bij tot de groeiende zichtbaarheid van geletterdheidsnoden bij de bevolking. Het verplicht thuis blijven, dwingt mensen ertoe om belangrijke informatie zelfstandig en vaak online te gaan zoeken. Net hier wringt het schoentje qua geletterdheid: het verwerven, verwerken en gericht gebruiken van informatie (talig, cijfermatig of digitaal) is voor velen ontzettend moeilijk.

Verschillende beleidsdomeinen en de partnerorganisaties van het Strategisch Plan Geletterdheid worden zich steeds meer bewust van problemen rond geletterdheid en de impact ervan op hun werking. Ze zijn gewonnen voor het idee hieraan te werken. Maar ze ondervinden zelf een grote **nood aan ondersteuning** om tot realisaties te komen. Men kijkt naar organisaties zoals Vocvo om expertise te delen en praktische handvatten aan te reiken.

Daarom stelde Vocvo een dossier op om de nood aan geletterdheidsondersteuning bij de andere betrokken beleidsdomeinen in kaart te brengen. Dit dossier werd via het Departement Onderwijs en Vorming aan de minister van Onderwijs en Vorming bezorgd. We vragen de minister om in gesprek te gaan met de beleidsdomeinen Werk en Sociale economie, Welzijn (armoedebestrijding), Cultuur, Gelijke kansen en te zoeken **naar transversale investeringen voor geletterdheidsondersteuning**. Met deze middelen zou Vocvo geletterdheidsexperten kunnen tewerkstellen die de verschillende partners ondersteunen in de realisatie van hun engagementen. In het dossier, zie bijlage 1, staat in detail beschreven welke opdrachten deze geletterdheidsexperten opnemen en welke inhoudelijke kennis we van hen verwachten. In totaal vragen we **6,5 VTE om alle partners van het Plan goed te kunnen ondersteunen**:

<u>Inhoudelijke expertise</u>	<u>Aantal VTE</u>
Versterken van laaggeletterde ouders	1 VTE
Versterken van (jong)volwassen leeders met geletterdheidsnoden	1,5 VTE
Versterken van laaggeletterde volwassenen in kansarmoede	0,5 VTE

Versterken van laaggeletterde werknemers	0,5 VTE
Versterken van laaggeletterde werkzoekenden	1 VTE
Versterken van laaggeletterde inburgeraars	0,5 VTE
E-inclusiebeleid	0,5 VTE
Duidelijke en toegankelijke communicatie	1 VTE
<u>Totaal</u>	6,5 VTE

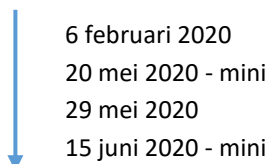
STRUCTUREEL OVERLEG

Om **goede afstemming** mogelijk te maken tussen de **kernpartners** van het Strategisch Plan Geletterdheid (departement Onderwijs en Vorming, Netwerk Basiseducatie en Vocvo) roept de projectleider geregeld het **structureel overleg** samen.

Drie keer per jaar komen de projectleider, de geletterdheidsmedewerker van het Departement Onderwijs en Vorming, de directeur van Vocvo en de afgevaardigd bestuurder van de Federatie Basiseducatie samen om de **grote, strategische lijnen te bepalen**. Ze bepalen waarop de komende periode gefocust zal worden en geven richting aan de uitvoer van het Plan.

Tussentijds vinden er ook **mini-structureel** overleggen plaats met inhoudelijke werkers van deze organisaties. Dit overleg heeft een meer **operationele invulling**.

Het structureel overleg kwam samen op:

WEST-VLAAMS STRATEGISCH PLAN GELETTERDHEID

In het najaar van 2019 besliste de **provincie West-Vlaanderen** om in te zetten op de ontwikkeling van een **provinciaal Strategisch Plan Geletterdheid**. Dit Plan wil de nadruk leggen op zaken die eigen zijn aan de West-Vlaamse context en wil provinciale partners rond de tafel brengen.

De **projectleider** van het Vlaamse Plan is **betrokken in de opmaak** van dit provinciale Plan om de afstemming tussen beide te verzekeren. Daarnaast volgt ze ook mee de lancering van het Plan op, evenals de verdere uitrol en realisatie.

De **Kick-off van dit West-Vlaamse Plan** stond oorspronkelijk gepland op 1 april, maar werd uitgesteld naar **maandag 7 september** o.w.v. Covid-19. Tijdens dit evenement, dat aan elkaar gepaard zal worden door Jan Hautekiet, worden alle lokale partners uitgenodigd (fysiek of digitaal) en worden goede praktijken getoond.

DUIDELIJKE CORONA-COMMUNICATIE

Vanaf het begin van de Covid-19 crisis stond het als een paal boven water dat **duidelijke communicatie over het virus, de maatregelen en beleidskeuzes essentieel** was. Vanuit de Centra voor Basiseducatie kwam al snel het signaal dat er dringend nood was aan duidelijke en laagdrempelige informatie, in het Nederlands, in beeldtaal en in andere talen voor hun doelpubliek.

Onder impuls van de projectleider sloegen **Vocvo, Wablief, CBE Kortrijk-Roeselare en CBE Open School Antwerpen de handen in elkaar**. Daarnaast namen ze ook contact op met het Agentschap Binnenlands Bestuur dat, samen met het federaal crisiscentrum, een samenwerking had opgestart met de Agentschappen Integratie en Inburgering om de maatregelen te vertalen.

Dit resulteerde in een **duurzame samenwerking waarin Wablief, i.s.m. CBE, maatregelen en andere beleidskeuzes, omzet naar duidelijke (beeld)taal**. Er wordt systematisch een filmpje ontwikkeld en de informatie wordt omgezet naar beeldtaal (foto's en enkele, zeer eenvoudige woorden) voor mensen die zeer taalzwak zijn.

De projectleider volgt het hertaalwerk op, geeft inhoudelijk feedback, stuurt opdrachten en producten door naar de juiste partner en neemt tweewekelijks deel aan het coördinerend overleg met het federaal crisiscentrum, CCVO en de drie Agentschappen voor Integratie en Inburgering.

OPVOLGING ACTIES EN ENGAGEMENTEN

SD1 JONGEREN

VOORBEREIDEN TREFDAG MET VLIR EN VLHORA

In het voorjaar van 2020 werd beslist om, in **samenwerking met VLIR en VLHORA, een trefdag van het Plan Geletterdheid te organiseren voor lerarenopleidingen**. Tijdens deze Trefdag willen we lesgevers binnen lerarenopleidingen **professionaliseren over geletterdheid**: hoe ze hier in hun eigen lespraktijk aandacht voor kunnen hebben, maar ook hoe ze toekomstige leraren kunnen bewust maken van deze problematiek.

Inhoudelijk zouden we focussen op enkele thema's:

- Link tussen **laaggeletterdheid en ouderbetrokkenheid**
- **Basisgeletterdheid**: hoe ga je ermee om?
- **Lesgeven aan laaggeletterde volwassenen**, hoe doe je dat?
- (Eventuele aanvulling: begrijpend lezen)

Omwille van de Covid 19-maatregelen werd beslist om de Trefdag niet te organiseren in het najaar van 2020, zoals eerst aangekondigd. De dag zal doorgaan in het **voorjaar van 2021**, de specifieke datum wordt later bepaald.

SD2 OUDERS

OVERLEG EN ACTIES MET HET AGENTSCHAP OPGROEIEN

Zoals aangegeven in het vorige tussentijds rapport werden alle Centra voor Basiseducatie in het najaar van 2019 uitgenodigd om mee de **themapakketten** over samenwerking tussen Kind & Gezin, zijn partners en de Centra voor Basiseducatie uit te werken. Deze werkmomenten zijn jammerlijk in het water gevallen o.w.v. de Covid-19 maatregelen. We hebben echter ons voornemen om, **samen met lesgevers**, die reeds samenwerken met ouders, en medewerkers van het Agentschap Opgroeien deze themapakketten vorm te geven niet

opgegeven. Als alternatief werden door Vocvo enkele voorzetten uitgewerkt waarop Kind & Gezin en de verschillende CBE feedback hebben gegeven.

Er werd gekozen om rond 2 thema's inhoudelijk verder te werken: **overstap naar school (gesplitst in stap naar kleuterschool – overstap naar eerste leerjaar) en ontwikkeling van kinderen stimuleren.**

Voor deze thema's werden **eindtermen en relevante inhouden geselecteerd.** In het najaar zal er nog werk gemaakt worden van het **verzamen van materialen en methodieken** en het uitwerken van een **draaiboek.** Dit werk zal verder worden getrokken door het Netwerk Basiseducatie, in plaats van de pedagogische ondersteuningdienst van Vocvo. De projectleider zal een faciliterende rol blijven opnemen.

INSPIRATIEDAG – TIJD VOOR GELETTERDHEID

Op 28 april stond een grote **inspiratiedag 'Tijd voor Geletterdheid'** op de planning die kaderde binnen de **Week van de Geletterdheid 2019.** Tijdens deze studiedag, waarop we **leraren en medewerkers van lagere scholen** zouden ontvangen, zouden we heel wat goede praktijken tonen en enkele wetenschappers aan het woord laten over het **belang van sterke, geletterde ouders.**

Op het **programma** stond:

Key-note CTO - Mariet Schiepers
Workshop- in twee rondes <ul style="list-style-type: none">• GO! PBD - Sofie Coenen• Ouderkoepels - Isabelle Ceuppens• Veilig Online - Michael Op De Beek• CBE Antwerpen - KAAP - Leen Prims• CBE Antwerpen - online met kwetsbare ouders- Veerle Platteau• CBE Kempen - Anne Boonen• CBE Zuid-Oost-Vlaanderen - Elise De Coene
Lunch Standenmarkt: Klascement, Klasse, Mediawijs, CBE
Laaggeletterde ouder aan het woord
Key-note Davy Nijs (@Mediapedagoog en UC Leuven-Limburg)
Workshops <ul style="list-style-type: none">• MediaNest - Bert Pieters• Pretchat - Karen Linten• LINC-café - Kenneth Schenning• Tijd voor geletterdheid - Yana Baetens• 1,2,3 Digit - Marieken Dewitte• Wablieft - Katrien Janssens• CBE Halle-Vilvoorde - Barbara Bijmens• Digisaurus - Wouter De Meester• Welkom In de Klas - Brusselleer - Ine Meersman en Rein Callewaert

Jammer genoeg hebben we deze **dag moeten uitstellen** omwille van de Covid 19-maatregelen. De inspiratiedag staat nu gepland in **januari 2021.** Het programma zal behouden blijven.

OVERLEG EN ACTIES MET HET DEPARTEMENT WERK EN SOCIALE ECONOMIE

Op 28 april vond een, online, overleg plaats met de medewerkers van het **departement Werk en Sociale economie** die het thema geletterdheid inhoudelijk mee opvolgen. Een groot aandachtspunt tijdens dit overleg waren de **sectorconvenants**. In de komende periode moeten alle sectoren een nieuwe convenant onderhandelen. In het kader van die werkzaamheden stelt de overheid een inhoudelijk kader op met verwachtingen en een inspiratiemenu. Hierin werd **aandacht voor basisvaardigheden en geletterdheid** opnieuw opgenomen als suggestie. De projectleider hield mee de pen vast om deze thema's een sterke inhoudelijke invulling te geven.

De collega's van het departement Werk en Sociale economie gaven ook aan dat er een **grote belangstelling is voor het inzetten op digitale geletterdheidsvaardigheden** van werknemers. Zeker nu door de huidige coronacrisis het belang hiervan nog maar eens duidelijk is geworden.

OVERLEG EN ACTIES MET VDAB

Op 27 april stond een opvolgingsoverleg op de agenda met **VDAB**. Tijdens dit digitaal overleg overliepen we de engagementen die VDAB realiseerde in het kader van het Plan Geletterdheid.

Er werd toelichting gegeven over de **samenwerkingsovereenkomst** die, overeenkomstig de engagementen in het Plan, opgemaakt is tussen VDAB en het Netwerk Basiseducatie. Dit moet de samenwerking tussen de lokale afdelingen en de Centra vereenvoudigen en uniformiseren.

Daarnaast werd er ingegaan op de **geletterdheidsondersteuning die VDAB nu aanbiedt aan (anderstalige) laaggeletterden in opleidingen en op de werkvloer**. Er werd een stand van zaken gegeven over:

- NODO – Nederlands op de opleidingsvloer: hierin is ook aandacht voor digitale- en rekenvaardigheden.
- NODW – Nederlands op de werkvloer: wordt maar zeer zelden aangevraagd
- NODW+: ook de werkomgeving wordt gecoacht om anderstaligen te versterken.

VDAB heeft een **monitor** ontwikkeld m.b.t. hun engagementen binnen het Plan Geletterdheid. Hieruit zullen ze noden kunnen detecteren, zodat ze hier in de toekomst sterker op kunnen inzetten.

OVERLEG EN ACTIES MET SERV

Samen met het Netwerk Basiseducatie vond begin maart een overleg plaats met de **SERV** in navolging van de Trefdag in november 2019, die samen met hen werd georganiseerd.

Enkele zaken die **verder opgenomen zullen worden**:

- De **sectorconsulenten en opmaak van de sectorconvenants**. SERV neemt hierin een inhoudelijk ondersteunende rol op. Geletterdheid hoger op de agenda krijgen, is een engagement waarin alle partners zich konden vinden.
- De projectleider zou in mei een **toelichting geven op de commissie onderwijs** van de SERV. Omwille van de Covid 19-maatregelen is dit uitgesteld naar het najaar van 2020.
- **Mogelijke samenwerkingen met de Centra voor Basiseducatie** in bepaalde sectoren. Hierin kan de SERV ondersteunen.
- Sectorfondsen, werkgeversorganisaties, federaties,... **sensibiliseren** en aansporen om hun 'achterban' bewuster te maken van de problematiek van laaggeletterdheid en de mogelijke oplossingen.

- Een gezamenlijk evenement organiseren in het kader van de **Week van de Geletterdheid 2020**.
- De SERV organiseert **opleidingsdagen voor vormingswerkers** bij vakbonden. Tijdens deze opleidingen kan het thema geletterdheid sterker onder de aandacht gebracht worden.

SD4 ARMOEDE

VERANKERING ONDERSTEUNEN VAN LESGEVERS

Door de besparingen, die de pedagogische ondersteuning van Vocvo zwaar treffen zal **de opleiding 'omgaan met armoede en sociale uitsluiting' die kaderde binnen het Plan Geletterdheid (voorlopig) niet meer gegeven kunnen worden**. Er is sterk geïnvesteerd om deze kennis niet verloren te laten gaan.

De **verankering** vind je in:

- Een **website** met alle nodige info. Deze zal in september worden gelanceerd.
- Een **stellingenspel** over de **drempels** die mensen in armoede ervaren om naar het volwassenenonderwijs te stappen.
- Een **spel** over de **randvoorwaarden** voor een goede samenwerking tussen Centra voor Basiseducatie en armoedeorganisaties.

SD5 DIGITALE GELETTERDHEID

WEEK VAN DE GELETTERDHEID 2020-2021

Zoals reeds aangekondigd in de tussentijdse rapportage van februari '20 staat de **campagne**, die loopt van **7 tot 13 september 2020**, in het teken van **e-inclusie**. Onder het motto **'Spring je mee op de digitale trein? Wij helpen je graag!'** richten we ons naar **lokale besturen** en ondersteunen hen in het ontwikkelen van een e-inclusiebeleid. Hiervoor werken de kernpartners (Departement Onderwijs en Vorming, Vocvo, het Netwerk Basiseducatie en Mediawijs) nauw samen met VVSG, Wetechcare en de Koning Boudewijnstichting.

De campagne bestaat uit:

- Een **toolbox** die gestuurd zal worden naar elk lokaal bestuur in Vlaanderen. In deze toolbox zit: de campagneposter, enkele vloerstickers, een mediawegwijzer e-inclusie, mediaprofielen, bouwstenen voor een e-inclusiebeleid, een digitale quick-scan, flyers van de verschillende partners,...
- Een **filmpje** over de campagne en met enkele tips, dat via sociale media verspreid zal worden.
- Een **webinar**.
- ...

TASKFORCE E-INCLUSIE

Sinds het begin van de corona-crisis heeft **VUB**, onder leiding van Ilse Mariën, het initiatief genomen om een **taskforce e-inclusie** in het leven te roepen. In deze taskforce zetelen heel wat organisaties die bezig zijn met **digitale dienstverlening, -ondersteuning en onderzoek**. Vanaf het begin is ook de projectleider hierbij nauw betrokken.

In het prille begin heeft de taskforce antwoorden gezocht op **prangende vragen rond digitale noden, zoals toegang tot toestellen (laptop, tablet, smartphone), internet, eenvoudige handleidingen,...** Als de eerste noden beantwoord waren, heeft deze groep meteen **gefocust op duurzame verankering en verandering in de toekomst**.

Momenteel spitst de taskforce zich, binnen verschillende **werkgroepen**, toe op volgende thema's:

- Toegankelijke digipunten
- Goede praktijken
- Beleidsbeïnvloeding
- Onderzoek

De projectleider heeft binnen de taskforce volgende taken op zich genomen:

- Verzamelen en bundelen van eenvoudige handleidingen
- Zetelen in werkgroep beleidsbeïnvloeding
- Organiseren webinars (zie expertengroep e-inclusie)

EXPERTENGROEP E-INCLUSIE – WEBINARS

De derde en laatste expertengroep e-inclusie van het schooljaar stond gepland op 3 juni. Het was echter al snel duidelijk dat dit overleg niet live zou kunnen doorgaan. Daarom werd beslist om, ondersteund vanuit de Taskforce e-inclusie, **drie webinars te organiseren**.

Webinar 14 mei: Het thema van deze eerste webinar was: **'welke impact heeft de corona-crisis op e-inclusie-beleid en -initiatieven?'**

Vragen waar we bij stil stonden: Wat heeft de taskforce e-inclusie tot nu toe bereikt? Hoe werkte het middenveld samen met lokale besturen? En wat zijn goede e-inclusieve praktijken van lokale besturen?

- Taskforce e-inclusie: Wie zijn ze en wat doen ze? (Ilse Mariën)
- Middenveld meets lokaal bestuur
- Praktijkverhaal: de aanpak van Digidak om toch kwetsbare mensen digitaal te bereiken in bepaalde wijken. (Jef De Backker)
- Praktijkverhaal: Link in de Kabel (David Loyen)
- Praktijkverhaal: Hoe de gemeente Pelt kwetsbare en digitaal uitgesloten burgers probeert te bereiken (Raf Drieskens)
- Praktijkverhaal: De stad Gent zet in op het bereiken en versterken van kwetsbare jongeren en volwassenen, met een centrale rol voor Digipolis. (Sara Van Damme)

Er waren 100 deelnemers.

Je kan de webinar herbekijken via [deze link](#).

Webinar 3 juni: We focusten op **wat we kunnen leren en meenemen uit deze corona-crisis**.

Vragen waarop we dieper ingingen: Welke doelgroepen ervaren digitale moeilijkheden? Hoe ervaren CBE's de Covid-19 periode? Welke switch hebben organisaties zoals Vormingplus moeten maken om hun publiek te bereiken? Een digitaal inclusieve wijk kan een oplossing bieden, maar hoe dan?

- Onderzoek: Het gebrek aan vaardigheden en het ervaren van digitale moeilijkheden bij verschillende bevolkingsgroepen (Prof. Dr. Koen Ponnet – Ugent).
- Praktijkverhaal: Hoe ervaren CBE cursisten COVID-19 periode en wat zijn de mogelijkheden tot samenwerking? (Annelies Vandenberghen – CBE).
- Praktijkverhaal: Organiseren van participatieprojecten met volwassenen, aanpak tijdens en na COVID-19 (Annelies Santens – Vormingplus Antwerpen).
- Project digitaal inclusieve wijken: Duurzame strategie Kortrijk (Elke Calu – OCMW Kortrijk + Projectmedewerker).

Er waren 150 deelnemers.

Je kan de webinar herbekijken via [deze link](#).

Webinar 24 juni: In het kader van het **'Migrant Literacies project'** (Erasmus+ programma) gingen we tijdens dit laatste webinar in op de vraag **'hoe krijg je mensen die het Nederlands (nog) niet machtig (genoeg) zijn toch digitaal mee?'**

- Verwelkoming door:
 - Minister Bart Somers
 - Minister Benjamin Dalle
- Praktijkverhaal: digitale avonturen met anderstaligen in een centrum voor basiseducatie (Jef Van den Broeck - CBE)
- Praktijkverhaal: ervaringen met het creatief inzetten van digitale media bij OKAN, een digital storytelling-traject (Charlotte Schreuer - Link in de Kabel)
- Praktijkverhaal: kleinschalig succesvol e-inclusief project uit in de stad Leuven: Nederlands oefenen vanuit je kot (An Engelen - Stad Leuven).
- Tools + onderzoek: een wervelend project rond blended learning in maatschappelijke oriëntatie én onderzoek naar blended leren bij anderstalige volwassenen (Helena van Nuffel & Annelies Jehoul – CTO).
- Praktijkverhaal: Atlas – Inburgering en Integratie Antwerpen neemt je mee op hun pad voor, tijdens en na Corona en lichten hun e-inclusie beleid toe (Fanny – Atlas)

Er waren 450 deelnemers.

Je kan de webinar herbekijken via [deze link](#).

OVERKOEPELENDE ACTIES

OVERLEG EN ACTIES MET HET CENTRUM VOOR TAAL EN ONDERWIJS (CTO)

Begin april stemden de projectleider, het departement Onderwijs en Vorming en CTO inhoudelijk af. Er werd dieper ingegaan op **(onderzoeks)projecten lopende binnen CTO die relevant zijn voor het Plan Geletterdheid**.

- Lancering van Nedbox Alfa
- Onderzoeksproject i.s.m. de Agentschappen Integratie en Inburgering over blended learning in maatschappelijke oriëntatie
- Jobstap
- Ontwikkeling van een screeningsinstrument, i.s.m. Fedasil, om zo geletterdheidsproblemen (enkel taal) te detecteren.
- Promoten van het aanbod G-kracht in secundair onderwijs

OVERLEG EN ACTIES MET HET AGENTSCHAP OVERHEIDSPERSONEEL

Midden mei werd een eerste keer afgestemd met het **Agentschap Overheidspersoneel en het team diversiteitsbeleid** van de Vlaamse overheid. In dit gesprek gingen we in op volgende zaken:

- Aandacht voor **geletterdheidsvaardigheden van personeelsleden** van de Vlaamse overheid
- Geletterdheid opnemen in **het Strategisch Plan Diversiteit**
- De campagne **Week van de Geletterdheid** breder verspreiden binnen de Vlaamse overheid
- Brede **sensibilisering** over de problematiek van laaggeletterdheid bij de verschillende beleidsdomeinen en entiteiten.

Deze aandachtspunten wordt verder opgevolgd.

OVERLEG EN ACTIES MET PEDAGOGISCHE BEGELEIDINGSDIENST VOLWASSENENONDERWIJS

Vocvo organiseert, in samenwerking met de andere pedagogisch begeleidingsdiensten van het volwassenenonderwijs, de **inspiratiedag 'Geletterd, geïntegreerd, dual, ...? Klare taal!'**. Deze studiedag richt zich op **leraren NT2, praktijkleraren, beleidsmedewerkers en coördinatoren uit Centra voor Volwassenenonderwijs**.

Het **programma** van deze dag:

Plenair gedeelte	<ul style="list-style-type: none"> • Verduidelijken van verschillende ondersteuningsmogelijkheden • lezing van Joris Ghysels - Manager Monitoring VDAB. Hij benadrukt het belang van werken aan geletterdheidsnoden in een leertraject naar de werkvloer.
Praktijkvoorbeelden – Sessie 1	<ul style="list-style-type: none"> • Meer G-kracht voor de leerkracht! -Riet Vanhoutte - Vocvo - pedagogisch begeleider Geletterdheid in de CVO • Duidelijke teksten voor cursisten - Farida Barki - redacteur en trainer - Vocvo/Wablief • Over het muurtje kijken! Maak kennis met een G-coach in de basiseducatie. - Elise De Coene - educatief medewerker - CBE Leerpunt ZOVL • Tips & tricks om laagdrempelig les te geven -Luc Demullier - CVO Brussel - taalcoach tweedekansonderwijs • Een aanbod op maat: valkuilen en goede praktijken. En wat zegt de regelgeving? - Koen Muziek - CVO Brussel - Adjunct-directeur
Praktijkvoorbeelden – Sessie 2	<ul style="list-style-type: none"> • Geletterd deelnemen aan de les? - Geraldine Clarebout - leerondersteuner CVO LBC - Mechelen (voorheen CVO TSM) • Geïntegreerd gelijktijdig lesgeven – praktijkvoorbeeld NT2 en koken: vraag het aan de lesgevers! - Kris Van Ginderen (CVO Antwerpen) en Laura Kerkhofs (CBE Antwerpen) • Op weg naar geletterdheid in het TKO VOLT - Liesbet Vanhaelen (leerkracht en cursistenbegeleider) i.s.m. Arnoldine Peters - CVO VOLT Tweedekansonderwijs • Aandacht voor geletterdheid in de opleidingen Voeding (Horeca, Bakkerij, Slagerij) : van de klaspraktijk naar het beleid en terug - Dirk De Wilde en Richard Windels - adjunct-directeur en praktijkleerkracht - CVO Vitant

Deze studiedag stond normaal gepland op 17 maart, maar is nu **verschoven naar 21 oktober 2020**. De studiedag was reeds helemaal volzet (100 deelnemers).

SENSIBILISEREN EN PROFESSIONALISEREN ROND GELETTERDHEID

SENSIBILISERINGSPLAN

Tijdens de voortgangs-stuurgroep van 24 januari 2020 werd **het sensibiliseringsplan rond werken aan geletterdheid** gelanceerd. Hierin verzamelen we alle **acties die de partners van het Plan** zullen ondernemen om te **sensibiliseren over de (multi) problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties**.

Waarom maken we dit sensibiliseringsplan? In het Strategisch Plan Geletterdheid namen alle partners het engagement op om eigen medewerkers, partnerorganisaties of het brede publiek te informeren en sensibiliseren over geletterdheid. Om **dit engagement te faciliteren en te ondersteunen** besloten de projectleider en het Departement Onderwijs en Vorming **tweejaarlijks een sensibiliseringsplan** op te maken. Ze zijn ook het aanspreekpunt van de partners om te **helpen bij de uitvoering van hun actie** door:

- Mee na te denken over mogelijke acties en materialen
- Inhoud aan te leveren over geletterdheid
- Feedback te geven op ideeën en initiatieven
- ...

19 juni leverden alle partners een sensibiliseringsactie in. Deze werden door de projectleider gebundeld in een eerste versie van het sensibiliseringsplan. De partners kregen de kans hierop nog feedback te geven, aanpassingen of aanvullingen te doen.

In **bijlage 2 vindt u het definitieve sensibiliseringsplan** dat loopt van 2020 tot 2022.

COMMUNICATIE STRATEGISCH PLAN GELETTERDHEID

Maandelijks wordt een **nieuwsbrief** geletterdheid gestuurd naar alle partners en geïnteresseerden om de werkzaamheden, resultaten en achtergrondinformatie van het Plan Geletterdheid te verspreiden. Sinds twee jaar krijgt de **nieuwsbrief steeds thematisch inhoud**. Het afgelopen half jaar kwamen volgende thema's aan bod:

- Februari: e-inclusie
- Maart: Schrijven en schrijfplezier
- April: Corona
- Mei: Corona
- Juni: Lezen

Ook de **facebookpagina** van het Plan Geletterdheid wordt systematisch aangevuld en up-to-date gehouden. De pagina wordt gevolgd door **694 personen**.

COMMUNITY OF PRACTICE OVER LEESBEVORDERING

Binnen Vocvo werd **een Community of Practice (COP)** opgericht rond **leesbevordering**. Een COP is een groep van leerpartners die zelfgestuurd van en met elkaar leren om beter te worden in een gedeelde uitdaging, passie of interesse.

De derde en vierde bijeenkomst van de COP stonden gepland op 18 maart en 17 juni. Door de coronamaatregelen hebben we deze **beide bijeenkomsten moeten annuleren**. In plaats daarvan werd **digitaal contact onderhouden** met de deelnemers. Onder andere door hen te betrekken bij het verzamelen van **goede leesmethodieken**, een overzicht op te maken van randvoorwaarden voor een **inspirerende leesomgeving in je CBE**,...

Daarnaast werd contact opgenomen met **KlasCement** om materiaal en methodieken rond leesbevordering in een CBE te verzamelen en te delen. Er zal, in het najaar van 2020, een favorietenmap en eventueel een themapagina gemaakt worden.

OVERLEG, STUDIEDAGEN EN CONFERENTIES

Expertise en kennis over geletterdheid en het leren van laaggeletterde volwassenen **delen en uitbreiden** is een essentiële rol voor de projectleider van het Plan. Daarom zetelt ze in verschillende **overlegplatformen**, neemt ze deel aan **studiedagen en conferenties**, maar gaat ze ook geregeld **spreken over het thema**.

Overleg(platformen)

- Horizontaal Permanent Armoedeoverleg
- Expertengroep e-inclusie
- Projectgroep Geletterdheid – pedagogische begeleidingsdiensten volwassenenonderwijs
- PONT 2 overleg – TaalUnie
- Team Samenwerkingen – Netwerk Basiseducatie
- West-Vlaams Strategisch Plan Geletterdheid
- Consumentenoverleg Febelfin i.v.m. financiële geletterdheid
- Stuurgroep onderzoek financiële geletterdheidscompetenties bij mensen in kansarmoede
- Taskforce e-inclusie
- Vertaalwerk corona-maatregelen
- Overleg platform LevensLangLeren

Studiedagen en conferenties

Deze werden allemaal geannuleerd.

Presentaties – allen uitgesteld

-
- 19 maart 2020 – Commissie Onderwijs, Vlaams Parlement
 - 27 maart 2020 – Sectordag Basiseducatie
 - 16 juni 2020 – Commissie onderwijs, SERV
 - 18 juni 2020 – Commissie volwassenenonderwijs, VLOR

*

GELETTERDHEID OP DE POLITIEKE AGENDA

In september 2019 ging de nieuwe Vlaamse Regering aan de slag. Deze kans hebben we aangegrepen om het **Strategisch Plan Geletterdheid voor te stellen** aan nieuwe medewerkers en de verschillende politieke partijen. Het is onze ambitie om de problematiek van laaggeletterdheid blijvend **op de politieke agenda** te zetten en andere beleidsdomeinen en organisaties te stimuleren er ook werk van te maken.

In navolging van gesprekken gevoerd in de eerste helft van het schooljaar, werd op de **commissie onderwijs van het Vlaams Parlement een toelichting van het Strategisch Plan Geletterdheid geagendeerd**. Tijdens deze commissie zou de projectleider het Plan met de engagementen en realisaties toelichten. Daarna zouden de parlementsleden de kans krijgen om bijkomende vragen te stellen. Deze commissie stond gepland op 19 maart en werd **verplaatst naar september**.